

EUROPOS PARLAMENTAS

2014 - 2019

Plenarinio posėdžio dokumentas

17.9.2014

B8-0000/2014

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas uždavus klausimą, į kurį atsakoma žodžiu, B8-0000/2014

pagal Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį

dėl vaikų neprievalgio besivystančiose šalyse
(2014/2853(RSP))

Linda McAvan
Vystymosi komiteto vardu

RE\1034798LT.doc

PE537.519v01-00

LT

Suvienyti įvairovėje

LT

**Europos Parlamento rezoliucija dėl vaikų neprievalgio besivystančiose šalyse
(2014/2853(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir ypač į jos 25 straipsnį, kuriame teisė į maistą pripažinta kaip pakankamo gyvenimo lygio dalis,
- atsižvelgdamas į Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą ir ypač į jo 11 straipsnį, kuriame pripažįstama teisė į „pakankamą <...> gyvenimo lygį, įskaitant teisę turėti pakankamai maisto“, ir „pagrindin[ė] kiekvieno žmogaus teis[ė] būti apsaugotam nuo bado“,
- atsižvelgdamas į 2009 m. priimtą Tarptautinio ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių pakto fakultatyvinį protokolą, kuriuo teisė į maistą tarptautiniu lygmeniu yra pripažinta teise, kuri gali būti ginama teisme,
- atsižvelgdamas į Vaiko teisių konvenciją, ypač į jos 24 straipsnio 2 dalies c punktą ir 27 straipsnio 3 dalį,
- atsižvelgdamas į 1996 m. Romoje vykusiame Maisto ir žemės ūkio organizacijos (angl. FAO) pasaulio aukščiausiojo lygio susitikime maisto klausimu priimtą Deklaraciją dėl pasaulio apsirūpinimo maistu,
- atsižvelgdamas į FAO 2004 m. priimtas teisės į maistą gaires, kuriose valstybėms teikiamos rekomendacijos, kaip įgyvendinti jų įsipareigojimus dėl teisės į maistą,
- atsižvelgdamas į Tūkstantmečio vystymosi tikslus, ypač į 1 tikslą – iki 2015 m. panaikinti ypač didelį skurdą ir bādą, ir į 4 tikslą – sumažinti vaikų mirtingumą,
- atsižvelgdamas į 2012 m. priimtą Pagalbos maisto srityje konvenciją,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Humanitarinė pagalba maistu“ (COM(2010) 0126),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „ES pagalbos besivystančioms šalims sprendžiant aprūpinimo maistu problemas politikos programa“ (COM(2010) 127),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „ES požiūris į atsparumą. Per aprūpinimo maistu krizes įgyta patirtis“ (COM(2012) 586),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Išorinės pagalbos priemonės motinų ir vaikų mitybai gerinti“ (COM(2013) 141),
- atsižvelgdamas į savo rezoliuciją dėl ES pagalbos besivystančioms šalims sprendžiant aprūpinimo maistu problemas politikos programos (P7_TA(2011)0410),

- atsižvelgdamas į savo rezoliuciją dėl ES požiūrio į atsparumą ir nelaimių rizikos mažinimą besivystančiose šalyse: per aprūpinimo maistu krizes įgyta patirtis (P7_TA(2013)0578),
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi beveik vienas milijardas žmonių vis dar badauja ir mažiausiai 225 mln. pasaulio vaikų iki penkerių metų kenčia nuo ypač didelio ir nuolatinio neprievalgio, iš kurių, apskaičiuota, 2,6 mln. kasmet miršta besivystančiose šalyse;
- B. kadangi, pasak PSO, neprievalgis labiausiai prisideda prie vaikų mirtingumo ir yra 35 proc. vaikų iki 5 metų sergamumo priežastis;
- C. kadangi vaikų iki 5 metų mityba labai priklauso nuo jų motinų mitybos neštumo ir žindymo metu;
- D. kadangi neprievalgis taip pat yra sergamumo ir sumažėjusio produktyvumo priežastis ir stabdo socialinį ir ekonominį vystymąsi besivystančiose šalyse;
- E. kadangi, atsižvelgiant į klimato kaitos poveikį žemės ūkio gamybai, taigi ir mitybai, numatoma, kad nepakankamai maisto gaunančių vaikų skaičius išaugs;
- F. kadangi praėjus 25 metams po Vaiko teisių konvencijos priėmimo kai kurios Konvenciją pasirašiusios šalys nepajėgė sukurti palankios aplinkos, kurioje būtų užtikrintos vaikų galimybės gauti pakankamai maisto;
- G. kadangi 1996 m. pasaulio aukščiausiojo lygio susitikime maisto klausimu vyriausybės dar kartą patvirtino teisę į maistą ir įsipareigojo iki 2015 m. perpus sumažinti badaujančių ir prastai besimaitinančių žmonių skaičių nuo 840 iki 420 mln.; kadangi alkanų ir prastai besimaitinančių asmenų, ypač vaikų, skaičius išaugo per pastaruosius metus, pirmiausia dėl 2008 ir 2011 m. maisto krizių;
- H. kadangi įvairios tarptautinės teisinės priemonės susieja teisę į maistą su kitomis žmogaus teisėmis, ypač su teise į gyvybę, teise į pragyvenimą, teise į sveikatą, teise į nuosavybę, teise į mokslą ir teise į vandenį;
- I. kadangi teisė į maistą ir tinkamą mitybą visiems yra nepaprastai svarbi norint pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslus (TVT); kadangi mityba yra susijusi su dauguma arba visais TVT, kurie patys yra labai glaudžiai tarpusavyje susiję;
- J. kadangi tarptautinės organizacijos patvirtina, jog pagaminama pakankamai maisto produktų, kad būtų galima pamaitinti visus pasaulio gyventojus, ir kad vaikų neprievalgis yra susijęs su namų ūkio maisto stygiu ir skurdu, netinkama priežiūra ir mitybos įpročiais, nesveika namų ūkio aplinka ir nepakankamomis sveikatos priežiūros paslaugomis;
- K. kadangi teisė į maistą ir į tinkamą mitybą yra nepaprastai svarbi siekiant sukurti atsprias šeimas bei bendruomenes ir užtikrinti jų gebėjimą sutrumpinti ilgą atsigavimo po ekstremaliųjų situacijų laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kad išaugo nelaimių skaičius ir

mastas;

- L. kadangi optimali mityba galima tuomet, kai vaikams užtikrinama galimybė gauti įperkamo, įvairaus ir maistingo maisto, taip pat prieiga prie tinkamos motinų ir vaikų priežiūros ir tinkamų sveikatos priežiūros paslaugų ir kai užtikrinama sveika aplinka, įskaitant švarų vandenį, sanitariją ir gerą higienos praktiką;
1. pažymi, kad vaikų neprievalgio priežasčių yra daug ir kad dauguma iš jų yra žmonių veiklos pasekmės, todėl jų galima išvengti: netolygus išteklių paskirstymas ir (arba) jų netvarus naudojimas, moterų ir vaikų diskriminacija, sveikatos problemos, kurias sukelia prasta sveikatos priežiūros sistema, ir valdymo stoka;
2. primygtinai reikalauja, kad viešosios valdžios institucijos užtikrintų tris teisės į maistą ir tinkamą mitybą aspektus: maisto pakankumą – tai reiškia galimybę išsimaitinti tiesiogiai iš derlingos žemės arba kitų natūralių šaltinių arba gerai veikiančias paskirstymo, perdirbimo ir rinkos sistemas; prieinamumą – tai reiškia ekonominės ir fizinės galimybės gauti maisto užtikrinimą; ir tinkamumą – tai reiškia, kad maistas turi būti saugus ir turi patenkinti kiekvieno asmens mitybos poreikius, atsižvelgiant į amžių, gyvenimo sąlygas, sveikatą, užimtumą, lytį, kultūrą ir religiją;
3. pabrėžia, kad gyvenimo ciklo požiūriu pats svarbiausias laikotarpis, kurio metu reikia patenkinti vaiko mitybos poreikius, yra pirmosios 1000 dienų, įskaitant nėštumo laikotarpį, nes tuo metu vaiko mitybos poreikiai yra didesni, nes jis greitai auga ir vystosi, yra jautresnis infekcijoms ir visiškai priklausomas nuo kitų asmenų mitybos, priežiūros ir bendravimo aspektais;
4. dar kartą patvirtina, kad norint išspręsti vaikų ir motinų neprievalgio klausimą reikia imtis koordinuotų veiksmų daugelyje sektorių, kurie daro poveikį neprievalgiui, pvz., sveikatos, švietimo, žemės ūkio, vandens, prieigos prie energijos ir sanitarijos, ir ragina Komisiją ir valstybes nares priimti nuoseklias ilgalaikes vystymosi strategijas ir dėti pastangas siekiant taip pat sumažinti neprievalgį ekstremaliųjų situacijų ir humanitarinės intervencijos atvejais;
5. gerai vertina pažangą, kuri buvo padaryta per pastaruosius kelerius metus kovojant su vaikų neprievalgiu, kaip matyti atsižvelgiant į 1-ojo TVT įgyvendinimo pažangos rodiklius; vis dėl to mano, kad mirštančių arba kenčiančių nuo neprievalgio vaikų skaičius išlieka didelis, todėl toliau nepavyksta pabėgti iš užburto skurdo ir bado rato;
6. todėl pabrėžia, kad kova su vaikų neprievalgiu ir visuotinės prieigos prie tinkamo maistingo maisto užtikrinimas turėtų išlikti vienu iš svarbiausių laikotarpio po 2015 m. darbotvarkės tikslu;
7. mano, kad lėšų, skiriamų žemės ūkiui, sumažinimas pagal 10-ąją EPF, palyginti su 9-uoju EPF, buvo klaida; todėl ragina Tarybą apsvaistyti šį klausimą ir imtis taisomųjų veiksmų rengiant 11-tąją EPF;
8. pabrėžia politinės valios svarbą sprendžiant netinkamos mitybos klausimą; džiaugiasi Jungtinių Tautų nuolatinio mitybos reikalų komiteto parengta Mitybos gerinimo iniciatyva, kuria siekiama pagreitinti mitybos gerinimą, ypač šalyse, kuriose ši problema

labai opi, dalyvaujant įvairiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant JT agentūras, kurių įgaliojimai apima mitybos klausimus; ragina Komisiją ir valstybes nares įgyvendinti Mitybos gerinimo iniciatyvoje apibrėžtus principus;

9. teigiamai vertina Europos Komisijos įsipareigojimą 2014–2020 m laikotarpiu investuoti 3,5 mlrd. EUR siekiant pagerinti mitybą kai kuriose skurdžiausiose pasaulio šalyse ir ragina Komisiją didinti savo įsipareigojimus konkrečiai su mityba susijusioms intervencijoms tam, kad būtų pasiektas jos tikslas – iki 2025 m. sumažinti vaikų iki 5 metų sutrikusio vystymosi atvejų skaičių septyniais milijonais;
10. pabrėžia, kad moterys atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant vaikų mitybą ir aprūpinimą maistu, pvz., žindydamos, gamindamos, pirkdamos, ruošdamos ir paskirstydamos šeimos maistą, prižiūrdamos vaikus ir sergančiuosius, taip pat užtikrindamos tinkamą higieną; primena, kad moterys atsakingos už 80 proc. ūkininkavimo veiklos Afrikoje, nors joms vis dar labai retai suteikiama teisė į dirbamos žemės nuosavybę; todėl ragina į politiką, skirtą kovai su vaikų neprievalgiu, integruoti lyčių aspektą ir skatinti didesnių galių suteikimą moterims;
11. pabrėžia, kad nėščių moterų neprievalgis daro itin neigiamą poveikį naujagimiams, o tai gali negrįžtamai sutrikdyti tolesnę vaiko raidą; todėl ragina ypatingą dėmesį skirti moterų sveikatos ir teisių apsaugai;
12. pabrėžia, kad vaikų neprievalgio atvejai dažniausi besivystančiose šalyse, ne tik kaimo vietovėse, bet taip pat ir miestuose; todėl laikosi nuomonės, kad vienas iš svarbiausių veiksnių siekiant panaikinti vaikų badą slypi žemės ūkio politikoje ir reformose, kuriomis siekiama, kad smulkūs ūkininkai gamintų veiksmingesniu ir tvaresniu būdu, kad užtikrintų pakankamą maisto kiekį sau ir savo šeimoms;
13. pabrėžia, kad dėl nesugebėjimo laiku spręsti vaikų neprievalgio klausimo vykdant vystomąjį bendradarbiavimą ir humanitarines intervencijas gali kilti grėsmė visiems žmoniškojo vystymosi aspektams, būti pakenkta nacionalinėms švietimo programoms, padidinta nacionalinių sveikatos išlaidų našta ir trukdoma besivystančių šalių socialiniam ir ekonominiam vystymuisi, taip sudarant joms ekonominių nuostolių, kurie, kaip apskaičiuota, siekia nuo 2 iki 8 proc. šių šalių BVP;
14. primena, kad dėl vadinamojo paslėpto bado, t.y. mikroelementų trūkumo vaikų mityboje, gali sutrikti vaikų fizinis ir protinis vystymasis;
15. pažymi, kad vaikų neprievalgio problema kyla ne tik dėl maisto trūkumo ir infrastruktūros stokos, bet taip pat dėl maisto paskirstymo sunkumų ir dėl per mažų galimybių gauti maisto, taip pat dėl nepakankamos perkamosios galios, ypač dėl didelių maisto kainų, kurios kyla dėl spekuliacijų biržos prekėmis; pažymi, kad nepakankama perkamoji galia daro ypač didelį poveikį skurstantiems miesto gyventojams, kurie negali užsiauginti sau maisto;
16. pripažįsta, kad vaikų ir motinų mitybos ir apskritai aprūpinimo maistu gerinimas priklausys nuo veiksmingų ir koordinuotų veiksnių daugelyje politikos sričių ir sektorių, įskaitant veiksmingą ir tvarią kaimo plėtrą, žemės ir vandens naudojimo politiką, tinkamas sveikatos, švaraus vandens ir sanitarijos paslaugas, tinkamą motinų ir vaikų

priežiūros praktiką, jūrų gyvūnijos ir kitų ekosistemų bei biologinės įvairovės apsaugą, miškų naikinimo ir klimato kaitos švelninimą, prisitaikymą prie jos ir stichinių nelaimių rizikos mažinimą, tvarią gamybą ir vartojimą, tvarią ir saugią prieigą prie energijos, prekybą, žuvininkystę, socialinę įtrauktį ir deramą užimtumą;

17. ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti mitybos aspektą į visas jų vystymosi politikos kryptis siekiant apsaugoti ir skatinti sveiką mitybą ir užtikrinti holistinį požiūrį vietos ir pasaulio lygmenimis; ragina Tarybą ir Komisiją prirėikus suteikti prioritetą mitybos aspektui, kad jis būtų pagrindiniu vystymosi tikslu taikant vystomojo bendradarbiavimo priemones, ypač turint mintyje 11-ąjį EPF ir naują vystomojo bendradarbiavimo priemonę;
18. pabrėžia, kad, siekiant daugiau veiksmingumo, vystymosi ir skubių priemonių programos turi būti glaudžiai susijusios tam, kad būtų galima numatyti maisto krizes ir užkirsti joms kelią, padėti sumažinti padarytą žalą ir sudaryti palankesnes sąlygas atsigavimui;
19. ragina besivystančių šalių vyriausybes sukurti palankią aplinką geresnei vaikų mitybai pagerinant politiką, nacionalinių planų ir strategijų dėl mitybos ir donorų programų koordinavimą, valdymą ir atskaitomybę savo piliečiams; skatina padidinti besivystančių šalių biudžetų skaidrumą, pavyzdžiui, prižiūrint, kaip panaudojamas biudžetas, kad būtų galima geriau įvertinti projektų, skirtų netinkamos mitybos klausimui spręsti, skaičių ir kokybę;
20. ragina Komisiją ir valstybes nares mobilizuoti ilgalaikes finansines investicijas ir išteklius mitybos tikslu bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų agentūrų, G8 / G20, besiformuojančios rinkos ekonomikos šalių, tarptautinių ir nevyriausybinių organizacijų, akademinų institucijų, pilietinės visuomenės organizacijų ir privačiojo sektoriaus veikėjais ir apibrėžti mitybos aspektą kaip novatoriško finansavimo prioritetą;
21. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Jungtinių Tautų nuolatiniam mitybos reikalų komitetui.